

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในกรุงเทพมหานครนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา เกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพและเหตุผลในการเลือกประกอบอาชีพ และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นในการเลือกประกอบอาชีพ และเหตุผลในการเลือกโดยจำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ เพศ สาขาวิชา ภูมิภาค ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว อาชีพของบิดา และค่านิยมส่วนตัว

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไป ซึ่งได้แก่ เพศ สาขาวิชา ภูมิภาค ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว อาชีพของบิดา และอาชีพของมารดา นั้น ผลการวิจัยปรากฏว่า

1.1 เพศ พบว่านิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 438 คน เป็นเพศชาย 229 และเพศหญิง 209 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3 และ 47.7 ตามลำดับ

1.2 สาขาวิชา พบว่านิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ที่ศึกษาอยู่ในสาขาสังคมศาสตร์ 106 คน สาขาแพทยศาสตร์และวิชาที่เกี่ยวข้อง 68 คน สาขาวิศวกรรมศาสตร์ 55 คน สาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ 40 คน สาขามนุษยศาสตร์ 39 คน สาขาศึกษาศาสตร์ 38 คน สาขาเกษตรศาสตร์ วนศาสตร์และการประมง 35 คน สาขาจิตรศิลป์ 29 คน สาขานิติศาสตร์ 19 คน และสาขาอื่น ๆ (พลศึกษาและสังคมสงเคราะห์) 9 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2, 15.5, 12.5, 9.1, 8.9, 8.7, 8.0, 6.6, 4.3, และ 2.1 ตามลำดับ

1.3 ภูมิภาค พบว่านิสิตนักศึกษาที่เป็นตัวอย่าง เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง 313 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 40 คน ภาคใต้ 38 คน ภาคตะวันออก 29 คน และภาคเหนือ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 71.5, 9.1, 8.7, 6.6, และ 4.1 ตามลำดับ

1.4 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว พบว่านิสิตนักศึกษาที่เป็นตัวอย่าง เป็นผู้ที่มีบิดามารดามีรายได้สุทธิต่อเดือนรวมกันต่ำกว่า 2,000-2,000 บาท 24 คน, 2,001-4,000 บาท 24 คน, 4,001-6,000 บาท 48 คน, 6,001-8,000 บาท 47 คน, 8,001-10,000 บาท 62 คน, 10,001-15,000 บาท 76 คน, 15,001-20,000 บาท 57 คน, 20,001-30,000 บาท 33 คน และ 30,001 บาทขึ้นไป 52 คน คิดเป็น ร้อยละ 5.5, 5.5, 11.0, 10.7, 14.1, 17.3, 13.0, 7.5, และ 11.9 ตามลำดับ

1.5 อาชีพของบิดา พบว่านิสิตนักศึกษาที่เป็นตัวอย่าง เป็นผู้ที่มีบิดาประกอบอาชีพค้าขาย/อาชีพส่วนตัว 165 คน, รับราชการ 99 คน, ลูกจ้างเอกชน 70 คน, เกษตรกรประมง 29 คน, พนักงานรัฐวิสาหกิจ 25 คน อาชีพอื่น ๆ 26 คน และไม่ได้ทํางาน 24 คน

คิดเป็นร้อยละ 37.7, 22.6, 16.0, 6.6, 5.7, 5.9 และ 5.5 ตามลำดับ

1.6 อาชีพมารดา พบว่านิสิตนักศึกษาที่เป็นตัวอย่างเป็นผู้ที่มีมารดาประกอบอาชีพรับราชการ 68 คน, ลูกจ้างเอกชน 35 คน, ค้าขาย/อาชีพส่วนตัว 141 คน, พนักงานรัฐวิสาหกิจ 5 คน, เกษตรกร/ประมง 26 คน, ไม่ได้ทำงาน 154 และอาชีพอื่น ๆ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5, 8.0, 32.2, 1.4, 5.9, 35.2 และ 1.8 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ค่านิยมส่วนตัว พบว่าจากจำนวนค่านิยมส่วนตัวทั้งหมด 10 ด้าน นิสิตนักศึกษาที่เป็นตัวอย่างเป็นผู้ที่มีค่านิยมด้านปัญญา 332 คน, ด้านความเมตตา 182 คน, ด้านทักษะทางสังคม 230 คน, ด้านสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน 40 คน, ด้านสถานภาพ 77 คน, ด้านความซื่อสัตย์ 48 คน, ด้านความยึดมั่นในศาสนา 38 คน, ด้านการควบคุมตนเอง 42 คน, ด้านการสร้างสรรค์ 66 คน และด้านความมีอิสระ 184 คน คิดเป็นร้อยละ 75.8, 41.6, 52.5, 9.1, 17.6, 11.0, 8.7, 9.6, 15.1 และ 42.0 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นในการประกอบอาชีพ พบว่าในด้านการเลือกประกอบอาชีพ นิสิตนักศึกษาที่เป็นตัวอย่างเลือกประกอบอาชีพรับราชการ 111 คน, ลูกจ้างเอกชน 181 คน, เจ้าหน้าที่องค์การระหว่างประเทศ 20 คน, พนักงานรัฐวิสาหกิจ 32 คน และประกอบอาชีพส่วนตัว 76 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3, 41.3, 4.6, 7.3 และ 17.4 ตามลำดับ

ในด้านเหตุผลในการเลือกประกอบอาชีพ นิสิตนักศึกษาที่เป็นตัวอย่างมักคำนึงถึงเหตุผลต่อไปนี้มากที่สุดในการเลือกประกอบอาชีพได้แก่ การได้ทำงานเกี่ยวข้องกับคน การมีโอกาสที่จะได้ใช้วิชาความรู้ที่เรียนมามากที่สุด การได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ การได้ใช้ความสามารถพิเศษ การมีโอกาสในการทำประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม การมีรายได้ดีเงินเดือนสูง การมีความมั่นคงและเป็นหลักประกันชีวิตมากกว่าอาชีพอื่น และการมีเกียรติภูมิสูงสังคมยอมรับนับถือและยกย่อง โดยมีค่าเฉลี่ยในแต่ละเหตุผลเท่ากับ 4.13, 4.07, 3.98, 3.93, 3.85, 3.76, 3.74 และ 3.59 ตามลำดับ

ในด้านการเลือกสถานที่ที่จะประกอบอาชีพ นิสิตนักศึกษาที่เป็นตัวอย่างเลือกที่จะประกอบอาชีพที่กรุงเทพมหานคร 245 คน, ภาคกลาง 41 คน, ภาคตะวันออก 33 คน, ภาคเหนือ 29 คน, ต่างประเทศ 17 คน ภาคใต้ 15 คน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 15 คน คิดเป็นร้อยละ 55.9, 9.4, 7.5, 6.6, 3.9, 3.4 และ 3.4 ตามลำดับ

ในด้านวิถีทางาน นิสิตนักศึกษาที่เป็นตัวอย่างนิยมใช้วิธีการหางานจากประกาศในหนังสือพิมพ์เป็นอันดับแรก รองลงไปได้แก่ การให้คนที่ช่วยเหลือแนะนำให้ การใช้บริการแนะแนวอาชีพของสถาบันการศึกษา การให้บุคคลรอบรู้ที่ปรึกษาให้ การหาจากประกาศของหน่วยงานราชการ การใช้บริการสำนักงานจัดหางานของเอกชน และการใช้บริการจัดหางานของกรมแรงงานตามลำดับ คิดเป็นร้อยละจากตัวอย่างทั้งหมด 50.7, 41.5, 38.6, 31.3, 24.4, 11.2 และ 8.9 ตามลำดับ

ในด้านเงินเดือนที่คาดว่าจะได้รับ (กรณีที่ไม่เลือกประกอบอาชีพส่วนตัว) นิสิต นักศึกษาที่เป็นตัวอย่างต้องการได้รับเงินเดือนตั้งแต่ต่ำกว่า 3,000-3,000 บาท 12 คน, 3,001-3,500 บาท 28 คน, 3,501-4,000 บาท 54 คน, 4,001-4,500 บาท 57 คน, 4,501-5,000 บาท 47 คน, 5,001-5,500 บาท 37 คน, 5,501-6,000 บาท 47 คน, 6,001-6,500 บาท 20 คน, 6,501-7,000 บาท 26 คน, 7,001-7,500 บาท 18 คน, 7,501-8,000 บาท 14 คน, และมากกว่า 8,000 บาท 37 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7, 6.4, 12.3, 13.0, 10.7, 8.4, 10.7, 4.6, 5.9, 4.1, 3.2 และ 8.4 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นในการเลือกประกอบอาชีพตามตัวแปรต่าง ๆ

ในด้านการเลือกประกอบอาชีพกับตัวแปรเพศ พบว่าเพศชายนิยมเลือกประกอบอาชีพ ลูกจ้างเอกชน และอาชีพส่วนตัวมากกว่าเพศหญิง ในขณะที่เพศหญิงนิยมเลือกประกอบอาชีพรับราชการ เจ้าหน้าที่องค์การระหว่างประเทศ และพนักงานรัฐวิสาหกิจมากกว่า

ในด้านการเลือกประกอบอาชีพกับตัวแปรสาขาวิชา พบว่าผู้ที่ศึกษาอยู่ในสาขา วิทยาศาสตร์ นิยมเลือกประกอบอาชีพรับราชการมากกว่า ส่วนผู้ที่อยู่ในสาขาสังคมศาสตร์นั้นนิยมเลือกประกอบอาชีพลูกจ้างเอกชน และผู้ที่อยู่ในสาขามนุษยศาสตร์กับนิยมเลือกประกอบอาชีพส่วนตัวมากกว่า

ในด้านการเลือกประกอบอาชีพกับตัวแปรภูมิภาค พบว่าผู้ที่ภูมิภาคอยู่ในภาคกลางนิยมเลือกประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชน พนักงานรัฐวิสาหกิจมากกว่า ในขณะที่ผู้ที่ภูมิภาคอยู่ในภาคอื่น ๆ นิยมที่จะเลือกประกอบอาชีพรับราชการ และอาชีพส่วนตัว

ในด้านการเลือกประกอบอาชีพกับตัวแปรอาชีพของบิดา พบว่าผู้ที่มีบิดาประกอบอาชีพรับราชการ นิยมเลือกประกอบอาชีพรับราชการ ผู้ที่มีบิดาประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชน นิยมเลือกประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชน และผู้ที่มีบิดาประกอบอาชีพค้าขาย/อาชีพส่วนตัว ก็มักจะนิยมเลือกประกอบอาชีพส่วนตัวด้วยเช่นกัน

ในด้านการเลือกประกอบอาชีพกับตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว พบว่าไม่มี ความสัมพันธ์กัน

ในด้านการเลือกประกอบอาชีพกับตัวแปรค่านิยมส่วนตนด้านปัญญา พบว่าไม่มี ความสัมพันธ์กัน

ในด้านการเลือกประกอบอาชีพกับตัวแปรค่านิยมส่วนตนด้านทักษะทางสังคม พบว่าไม่มี ความสัมพันธ์กัน

ในด้านเหตุผลในการเลือกประกอบอาชีพกับการเลือกประกอบอาชีพ พบว่าผู้ที่เลือกประกอบอาชีพรับราชการ มักจะคำนึงถึงเหตุผลในด้านการมีโอกาสที่ได้ใช้วิชาความรู้ที่เรียนมา การมีเกียรติภูมิสูงสังคมยอมรับนับถือยกย่อง การมีความมั่นคงเป็นหลักประกันชีวิต และการมีโอกาสในการทำประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมมากกว่า สำหรับผู้ที่เลือกประกอบอาชีพลูกจ้างเอกชน มักจะคำนึงถึงเหตุผลในด้านการมีรายได้ดีเงินเดือนสูง การมีโอกาสศึกษาต่อหรือได้ไปดงานในประเทศ/ต่างประเทศ การได้ใช้ความสามารถพิเศษ และการได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ส่วนผู้ที่เลือกประกอบอาชีพเจ้าหน้าที่องค์การระหว่างประเทศนั้น มักจะคำนึงถึงเหตุผลในด้านการมีโอกาสศึกษาต่อ หรือได้ไปดงานในประเทศ/ต่างประเทศ ผู้ที่เลือกประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ มักจะคำนึงถึงเหตุผลในด้านการมีรายได้ดีเงินเดือนสูง และผู้ที่เลือกประกอบอาชีพส่วนตัวมักจะคำนึงถึงเหตุผลในด้านการมีรายได้ดีเงินเดือนสูง การเป็นผู้นำ การได้ใช้ความสามารถพิเศษ การได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ การที่ไม่ต้องอยู่ภายใต้กฎข้อบังคับที่เข้มงวด และ การมีเวลาให้ครอบครัวมากกว่า

ในด้านเหตุผลในการเลือกประกอบอาชีพกับตัวแปรเพศ พบว่าเพศชายมักจะเลือกประกอบอาชีพโดยคำนึงถึง เหตุผลในด้านการมีโอกาสได้ใช้ความสามารถพิเศษ และความคิดสร้างสรรค์มากกว่าเพศหญิง

ในด้านเหตุผลในการเลือกประกอบอาชีพกับตัวแปรสาขาวิชา พบว่า ผู้ที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิทยาศาสตร์ มักจะคำนึงถึงเหตุผลในด้านการมีโอกาสได้ใช้วิชาความรู้ที่เรียนมา การมีเกียรติภูมิสูงสังคมยอมรับนับถือและยกย่อง การมีความมั่นคงและเป็นหลักประกันชีวิตมากกว่า การมีสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลอื่น ๆ มากกว่า และการมีโอกาสได้ทำประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม ส่วนผู้ที่ศึกษาอยู่ในสาขามนุษยศาสตร์ ก็มักจะคำนึงถึงเหตุผลในด้านการได้ใช้ความสามารถพิเศษ การได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และการที่ไม่ต้องอยู่ภายใต้กฎข้อบังคับที่เข้มงวด

ในด้านเหตุผลในการเลือกประกอบอาชีพกับตัวแปรภูมิภาค พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

ในด้านเหตุผลในการเลือกประกอบอาชีพกับตัวแปรอาชีพของบิดา พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

ในด้านเหตุผลในการเลือกประกอบอาชีพกับตัวแปรฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัว พบว่าผู้ที่ฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ มักจะคำนึงถึงเหตุผลในด้านการมีโอกาสที่จะได้ใช้วิชาความรู้ที่เรียนมามากกว่า ในขณะที่ผู้ที่ฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัวสูง มักจะคำนึงถึงเหตุผลในด้านการมีรายได้ดีเงินเดือนสูง

ในด้านเหตุผลในการเลือกประกอบอาชีพ กับค่านิยมด้านปัญญา พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

ในด้านเหตุผลในการเลือกประกอบอาชีพ กับค่านิยมด้านทักษะทางสังคม พบว่า ผู้ที่มีค่านิยมด้านทักษะทางสังคมสูง มักจะคำนึงถึงเหตุผลในด้านการใช้เกียรติภูมิสังคมยอมรับนับถือ การมีความมั่นคงและ เป็นหลักประกันชีวิต การมีสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลอื่นๆ มากกว่าการมีโอกาสในการทำประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม การได้แสดงความเป็นผู้นำ และการได้ทำงานเกี่ยวข้องกับคน

อภิปรายผล

สรุปผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น ได้ปรากฏข้อค้นพบที่นำไปสู่การอภิปรายดังต่อไปนี้

การศึกษาถึงค่านิยมส่วนตัวของนิสิตนักศึกษาครั้งนี้ พบว่านิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีค่านิยมส่วนตัวในด้านปัญหาเด่นชัดมาก ส่วนค่านิยมส่วนตัวด้านทักษะทางสังคมนั้น แม้จำนวนของผู้ที่มีค่านิยมจะมีมากกว่า แต่ก็ยังเป็นจำนวนที่ไม่มากเท่ากับค่านิยมด้านปัญหา ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากว่านิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น เป็นผู้ที่อยู่ในวัยของการศึกษาหาความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาดังกล่าวเป็นการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องมีการค้นคว้าในทางวิชาการและวิทยาการอยู่เสมอ ประกอบกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบันซึ่งกำลังจะพัฒนาไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ เทคโนโลยี ข่าวสารและความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้น จึงมีการเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็วและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จึงเป็นผลทำให้นิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน (รวมทั้งประชาชนทั่วไป) เป็นผู้ที่สนใจใฝ่ศึกษาหาความรู้เพื่อก้าวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงตามไปด้วยนั่นเอง

ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพนั้น ปรากฏว่านิสิตนักศึกษาเลือกที่จะประกอบอาชีพต่าง ๆ กันไปหลากหลาย อาทิเช่น ทนายความ สถาปนิก ครู แพทย์ พ่อค้าขายเหล้า พ่อค้าขายอาหาร นักบิน นักออกแบบ ฯลฯ แต่เมื่อพิจารณาถึงกลุ่มอาชีพที่สำคัญ ๆ แล้ว ปรากฏว่านิสิตนักศึกษาเลือกประกอบอาชีพลูกจ้าง เอกชนมากที่สุด รองลงมาคืออาชีพรับราชการ อาชีพส่วนตัว พนักงานรัฐวิสาหกิจ และเจ้าหน้าที่องค์การระหว่างประเทศตามลำดับ ผลการศึกษาได้ชี้ให้เห็นว่าความคิดของคนในสังคมที่มุ่งศึกษาในระดับสูง เพื่อออกมารับราชการในปัจจุบันเริ่มลดลง ทั้งนี้เนื่องจากการที่รัฐบาลมีนโยบายในการจำกัดอัตราการเพิ่มของข้าราชการไม่ให้เกินร้อยละ 2 ต่อปี เป็นผลให้ตำแหน่งใหม่ทางราชการมีน้อยลง ในขณะที่อัตราการแข่งขันสูงขึ้น คนจึงหันไปสู่ภาคเอกชนซึ่งกำลังขยายตัวและได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลมากขึ้น ที่น่าสนใจก็คือจำนวนของผู้ที่เลือกประกอบอาชีพส่วนตัวนั้นมีถึงร้อยละ 17.4 ทำให้เห็นว่าปรัชญาการศึกษาที่มุ่งจัดการศึกษา เพื่อให้คนสามารถสร้างงานและประกอบอาชีพอิสระได้นั้น ควรจะมีการให้ความสำคัญและทำให้เกิดผลในทางที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น

ในบรรดาอาชีพต่าง ๆ ข้างต้นนั้น ปรากฏว่านิสิตนักศึกษาที่เป็นเพศชายนิยมเลือกประกอบอาชีพเป็นลูกจ้าง เอกชน และอาชีพส่วนตัว ส่วนเพศหญิงมักจะนิยมเลือกประกอบอาชีพ

รับราชการ เจ้าหน้าที่องค์การระหว่างประเทศ และพนักงานรัฐวิสาหกิจมากกว่า ทั้งนี้อาจจะ
 เนื่องจากบุคลิกภาพที่ต่างกันของเพศชายและเพศหญิง กล่าวคือผู้ชายมีลักษณะ เข้มแข็งค่อนข้าง
 ก้าวร้าว ชอบการทำหายและการเสี่ยง จึงเลือกที่จะประกอบอาชีพลูกจ้างเอกชน และอาชีพ
 ส่วนตัว ซึ่งมีลักษณะที่ไม่มั่นคงหรือเป็นหลักประกันได้เท่ากับอาชีพอื่น ๆ ส่วนผู้หญิงนั้น มีลักษณะ
 ดังกล่าวน้อยกว่าผู้ชาย จึงเลือกประกอบอาชีพที่อาจจะเป็นหลักประกันได้มากกว่า ซึ่งข้อค้นพบ
 ดังกล่าวนี้อสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยของ Holland ,ยพรรณี ศุขสมิต และพิมพ์ พร้อมมกล
 ซึ่งระบุว่า เพศรวมทั้งบุคลิกภาพมีผลต่อการเลือกประกอบอาชีพ

สาขาวิชากับการเลือกประกอบอาชีพ ก็พบว่ามีความเกี่ยวข้องกับกล่าวคือ ผู้ที่ศึกษาอยู่
 ในสาขาวิทยาศาสตร์ ก็มักนิยมเลือกประกอบอาชีพรับราชการ ผู้ที่ศึกษาอยู่ในสาขาสังคมศาสตร์
 มักเลือกประกอบอาชีพลูกจ้างเอกชน และผู้ที่อยู่ในสาขามนุษยศาสตร์ก็มักจะเลือกประกอบอาชีพ
 ส่วนตัว กรณีนี้ชี้ให้เห็นว่าความสามารถหรือความถนัด รวมทั้งความสนใจที่ต่างกันย่อมมีผลต่อการ
 ประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Super นอกจากนี้ในกรณีของสังคมไทย ความ
 ต้องการแรงงานแต่ละสาขา ยังเป็นตัวกำหนดและมีผลต่อการเลือกอาชีพอีกด้วย เป็นสิ่งที่แน่นอน
 ว่า คนที่เรียนทางสังคมศาสตร์นั้นตลาดงานทางราชการจำกัด และทักษะที่ได้รับจากการศึกษาไม่
 เอื้อต่อการประกอบอาชีพส่วนตัวเท่าใดนัก จึงเลือกงานเอกชน ส่วนคนที่เรียนทางมนุษยศาสตร์
 ทักษะทางอาชีพมีสูงมาก ตลอดจนงานที่คนกลุ่มนี้ถนัดทั้งในภาคราชการและเอกชนมีน้อยมาก จึง
 เลือกประกอบอาชีพส่วนตัวมากกว่า

ส่วนอาชีพของบิดา กับการเลือกอาชีพนั้น จากข้อค้นพบชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า
 ตัวแปรทั้งสอง เกี่ยวข้องกัน กล่าวคือผู้ที่มีบิดาประกอบอาชีพอะไรก็มักจะเลือกประกอบนั้นตามไป
 ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ไทด์แมนและ โอฮาร์่าที่ระบุว่า การเลือกประกอบอาชีพของ
 บุคคลสัมพันธ์กับภูมิหลังของครอบครัว

ในด้านเหตุผลในการเลือกประกอบอาชีพ เมื่อพิจารณาร่วมกับตัวแปรการเลือก
 ประกอบอาชีพ พบว่าเหตุผลที่ผู้เลือกประกอบอาชีพต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นอาชีพรับราชการ
 ลูกจ้างเอกชน เจ้าหน้าที่องค์การระหว่างประเทศ และอาชีพส่วนตัว ใช้ประกอบการเลือกอาชีพ
 ของตนนั้น ชี้ให้เห็นถึงลักษณะ เฉพาะและลักษณะ เด่นของอาชีพนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี ทั้งยังชี้ให้
 เห็นถึงความเชื่อและความคาดหวังของคนในสังคมต่ออาชีพนั้น ๆ อีกด้วย อย่างเช่นงานราชการ
 ซึ่งยอมรับกันว่าเป็นงานที่มีเกียรติ มีความมั่นคง เป็นงานบริการประชาชนและสังคมนั้น เหตุผล
 ของผู้ที่เลือกอาชีพรับราชการก็จะแสดงให้เห็นถึงลักษณะ เหล่านั้น หรืออย่างงานอาชีพส่วนตัว ซึ่ง
 ไม่ว่าจะ เป็นงานอะไรก็แล้วแต่จะมีลักษณะที่ต้องอาศัยความกล้าตัดสินใจ ความคิดสร้างสรรค์และ
 ความสามารถอย่างสูง เหตุผลของผู้ที่เลือกอาชีพส่วนตัวก็ได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะดังกล่าวได้เป็น
 อย่างดี

สำหรับเพศกับเหตุผลในการเลือกประกอบอาชีพที่พบว่าเพศชายมักจะเลือกประกอบ
 อาชีพ โดยคำนึงถึงเหตุผลในด้านการมีโอกาสได้ใช้ความสามารถพิเศษและความคิดสร้างสรรค์

มากกว่าเพศหญิงนั้น ก็สอดคล้องกับข้อค้นพบที่ได้กล่าวมาแล้วว่า เพศชายนิยมเลือกประกอบอาชีพลูกจ้างเอกชน และอาชีพส่วนตัว ซึ่งผู้ที่เลือกอาชีพดังกล่าวมักจะคำนึงถึงเหตุผลเหล่านี้เป็นสำคัญ

นอกจากนี้ข้อค้นพบที่ว่า ผู้ที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิทยาศาสตร์มักมีเหตุผลในการเลือกประกอบอาชีพ โดยคำนึงถึงในด้านการมีโอกาสได้ใช้วิชาความรู้ที่เรียนมา การมีเกียรติภูมิสูง สังคมยอมรับนับถือ การมีความมั่นคง การมีสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล การมีโอกาสได้ทำประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม รวมทั้งเหตุผลของผู้ที่ศึกษาอยู่ในสาขาสังคมศาสตร์และสาขามนุษยศาสตร์ สอดคล้องกับเหตุผลตามลักษณะอาชีพที่คนในกลุ่มสาขาวิชาทั้ง 3 เลือก

ส่วนข้อค้นพบที่ว่าผู้ที่มีฐานะ เศรษฐกิจของครอบครัวต่ำมักจะมีเหตุผลในการเลือกอาชีพ โดยคำนึงถึงเหตุผลในด้านการมีโอกาสที่จะได้ใช้วิชาความรู้ที่เรียนมา ในขณะที่ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง มักจะคำนึงถึงเหตุผลในด้านการมีรายได้ดีเงินเดือนสูงนั้น ซึ่งให้เห็นว่า ในสังคมไทยนั้นคนที่ฐานะยากจนนั้นมักจะคิดว่าตัวเองนั้นไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งในสังคมไม่มีส่วนร่วมในสังคม เหตุผลในการเลือกอาชีพของคนกลุ่มนี้จึงมีลักษณะที่ไม่ได้คาดหวังในสิ่งที่สูงจนเกินไปนัก ในขณะที่คนที่ฐานะปานกลางถึงสูงจะให้เหตุผลในลักษณะที่เป็นไปเพื่อให้สภาพภาพของตนดีขึ้นหรือรักษาสภาพของตนไว้

และสำหรับในประเด็นของผู้ที่มีค่านิยมทางด้านทักษะทางสังคมสูง มักจะคำนึงถึงเหตุผลในการเลือกอาชีพโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการมีเกียรติภูมิสูงสังคมยอมรับนับถือ การมีโอกาสทำประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม การได้แสดงความเป็นผู้นำ และการได้ทำงานเกี่ยวข้องกับคนนั้น สอดคล้องกับบุคลิกลักษณะของคนที่มีค่านิยมด้านนี้อย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่มีค่านิยมด้านทักษะทางสังคมสูง มักจะเป็นผู้ที่มึพฤติกรรมและความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับคนตลอดเวลา รวมทั้งยังเป็นผู้ที่คำนึงถึงความรู้สึกและการยอมรับของผู้คนในสังคมเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 รัฐบาลควรมีการกำหนดนโยบายและมาตรการในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อการสร้างงานและอาชีพส่วนตัว ให้มีลักษณะเป็นรูปธรรมมีผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง รวมทั้งควรเร่งส่งเสริมการขยายตัวของธุรกิจเอกชนให้มากขึ้น ลดขั้นตอนทางราชการบางอย่างที่ไม่จำเป็น เพื่อเป็นการพัฒนาตลาดแรงงานเอกชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

1.2 รัฐบาลและสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ควรมีการวางแผนการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาต่างๆ ให้สอดคล้องกับภาวะของตลาดแรงงานมากขึ้น โดยอาศัยการศึกษาวิเคราะห์อย่างจริงจัง ทั้งนี้อาจกระทำโดยการจัดตั้งคณะทำงานร่วมเพื่อศึกษาและกำหนดแนวทางต่อไป

1.3 สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาควรจัดการศึกษาในลักษณะที่เป็นการพัฒนาความร่วมมือในการประกอบอาชีพ ได้แก่ การพัฒนาทักษะความรู้ในทางวิชาชีพนั้นๆ การพัฒนาคุณภาพ การพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง และการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

2.1 ควรศึกษาถึงความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในภูมิภาค รวมทั้งนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคด้วย เพื่อผลมาเปรียบเทียบกัน

2.2 ควรมีการติดตามศึกษาว่าผู้ที่มีความคิดเห็นในการเลือกประกอบอาชีพต่าง ๆ นั้น มีสัมฤทธิ์ผลในการประกอบอาชีพเป็นเช่นไร

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย